

19.10.2020

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta LiV@eduskunta.fi

Valiokuntakuuleminen 20.10.2020

HE 153/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väylämaksulain muuttamisesta

Hallitus esittää eduskunnalle, että väylämaksun kantaminen puolitettuna jatkuisi edelleen vuonna 2021. Esitystä perustellaan elinkeinojen palautumisella vuoden 2020 COVID-19 pandemian synnyttämästä taloudellisesta kriisistä.

Väylämaksua on kannettu ns. puolitettuna vuodesta 2015 lukien. Hallitusohjelman (v. 2019) mukaan ”säilytetään meriliikenteen nykyinen väylämaksujärjestelmä, jonka avulla varmistetaan säännöllinen ympäri vuoden tapahtuva merenkulku Suomeen ja Suomesta”. Hallitusohjelman kirjaus on ymmärrettävissä kriisiolosuhteista huolimatta väylämaksun ns. puolituksen jatkumisena.

Keväällä 2020 pandemiaksi levinnyt virustauti lakkautti ensiksi matkustajaliikenteen käytännössä kokonaan. Matkustajaliikenteen rajoitusten keventyessä liikenne palautui kesän kuluessa vain osittain, ja on sittemmin uusien matkustusrajoitusten myötä hiljentynyt edelleen. Kansainvälistä risteilyliikennettä päättäneellä kesäsesongilla ei ollut lainkaan. Kansainvälisen risteilyliikenteen varauksia tehdään satamiin useamman vuoden perspektiivillä, ja siten suuria epävarmuuksia liittyy vuoden 2021 risteilymatkailun kysyntään.

Julkisuudessa olleet ennusteet teollisuuden loppuvuoden suhdannenäkymistä antavat vahvan signaalin rahtiliikenteen selvästi alenevasta trendistä. Ulkomaan tavaraliikenteen kuukausikohtaiset liikennetilastot osoittavat, että kesän jälkeen tavaraliikenteen määrän väheneminen on jatkunut. Tammi-syyskuun tilastojen mukaan usea linjaliikenteen profiililla toimiva rahtisatama on menettänyt 10 – 20 % rahdin määrästä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Helsingin Sataman matkustajaliikenne on tammi-syyskuu 2020 tarkastelussa – 54 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Kansainvälinen risteilyliikenne on samassa tarkastelussa – 100 %. Turun Sataman kohdalla sekä tavara- että matkustajaliikenteen määrä on puolestaan ollut hienoisessa kasvussa.

19.10.2020

Ulkomaanliikenteen tavaraliikenteen kumulatiivinen volyymi Suomen Satamaliiton satamissa oli syyskuun 2020 lopussa – 4,8 % laskussa ja vuoden alusta alkaen – 6,0 %:n laskussa.

On nähtävissä, että merikuljetusten toimintaedellytykset heikkenevät edelleen syksyn ja talven edetessä.

Hallitus perustelee esitystään suhdannetyökaluna. Pandemia on tällä hetkellä toisen aallon vaiheessa, ja on selvää, että Suomessa toimivan, merikuljetuksista riippuvaisen teollisuuden suhdannenäkymä on hankala pitkälle eteenpäin. Väylämaksu on veroluonteinen maksu, joka koskee kaikkia alustyypejä, rahti- ja matkustajaliikennettä sekä koskee meriliikennettä kaikkialla Suomessa. Suhdannesyistä olisi kaikki edellytykset poistaa väylämaksu kokonaan ja keventää laaja-alaisesti ja kattavasti merikuljetuksista riippuvaisen teollisuuden kokonaiskuljetuskustannuksia.

Vientiteollisuuden kustannuskilpailukyvyn turvaamiseksi pandemian synnyttämän taloudellisen kriisin pitkittyessä ja tulevista tautivaiheista toipumisessa ***Suomen Satamaliitto ry esittää, että väylämaksun kantamisesta luovuttaisiin kokonaan vuonna 2021 (1.1.2021-31.12.2021).***

SUOMEN SATAMALIITTO RY

Annaleena Mäkilä
Toimitusjohtaja